

ความที่สุด

ที่ กษ ๑๙๐๓/ ๕๕๐๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 10882
วันที่ 2 ธ.ค. ๒๕๕๒ 16:๒๕

กษ 5/46
2 ต.ค. 52
14354

๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีเอกสารแนบ

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ มีปัญหาน้ำนมดิบล้นตลาด ไม่มีผู้ซื้อ วันละ ๒๘๘ ตัน คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยให้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) เป็นกลไกของรัฐในการรับซื้อน้ำนมดิบส่วนเกินนำมาผลิตเพื่อจำหน่ายในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และอนุมัติงบประมาณแก้ไขปัญหาลหลายครั้ง สรุปได้ ดังนี้

๑.๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒

อนุมัติงบประมาณจัดซื้อนมโรงเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ วงเงิน ๒,๕๗๓.๔๕ ล้านบาท จำแนกเป็น

๑) งบกลางเร่งด่วน ๕๑๐.๕๔ ล้านบาท ให้กับ อ.ส.ค.นำไปจัดซื้อนม ยู.เอช.ที.ให้เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ ทั่วประเทศ

๒) งบส่วนที่เหลือให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดซื้อ โดยใช้เงินของ อปท.ไปก่อน แล้วขอเบิกจ่ายคืนในภายหลัง ส่วน อปท.ใด ไม่มีงบประมาณให้ขอ งบประมาณจากรัฐบาล

๑.๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ให้ อปท.จัดซื้อนม ยู.เอช.ที.สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ โดยวิธีกรณีพิเศษจาก อ.ส.ค.และผู้ประกอบการนม ยู.เอช.ที. อีก ๔ ราย ที่ช่วยรับซื้อนมดิบส่วนเกิน ตามแผนการดื่มนม ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

๑.๑.๓ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

เห็นชอบให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ ในประเด็นเกี่ยวกับงบประมาณส่วนที่เหลือ วงเงิน ๒,๐๖๒.๙๑ ล้านบาท โดย

/๑) อนุมัติ.....

๑) อนุมัติงบกลางเร่งด่วน ๖๐๔ ล้านบาท ให้ อ.ส.ค.จัดซื้อนม ยู.เอช.ที.ให้เด็กนักเรียนชั้นก่อนวัยเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทั่วประเทศ

๒) อนุมัติงบกลางเร่งด่วนให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรให้ อปท. จำนวน ๑,๓๘๙.๘๙ ล้านบาท และกระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนเอกชน) จำนวน ๖๐.๐๙ ล้านบาท เพื่อจัดซื้อนมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ ให้ครบถ้วน

๑.๒ ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการนํ้านมดิบ หรือ MOU ใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ถึง วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ จากปริมาณนํ้านมดิบรวมทั้งสิ้น ๒,๕๕๙.๓๗ ตัน/วัน มีผู้ประกอบการตกลงทำ MOU นมพาณิชย์ จำนวน ๑,๓๕๓.๘๒ ตัน/วัน และนมโรงเรียน จำนวน ๑,๐๘๘.๒๕ ตัน/วัน แต่ไม่สามารถหาผู้ซื้อ หรือจัดทำ MOU ได้ จำนวน ๑๑๗.๓๐ ตัน/วัน ซึ่งหากพิจารณา งบประมาณนมโรงเรียนปี ๒๕๕๓ ที่เพิ่มขึ้นกว่า ๑๔,๐๐๐ ล้านบาท โดยการขยายการตีมนมถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ และโรงเรียนเอกชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับงบประมาณด้วย จะมีกลุ่มเป้าหมายนักเรียนรวมประมาณ ๘.๔ ล้านคน โดยสามารถรองรับนํ้านมดิบได้ประมาณ ๑,๒๐๐ ตัน/วัน ซึ่งน่าจะรองรับนํ้านมดิบที่ไม่มีผู้ซื้อ จำนวน ๑๑๗.๓๐ ตัน/วัน ได้ แต่ปรากฏว่า ไม่มีผู้ประกอบการขอจัดทำ MOU เพิ่ม เนื่องจากการบริหารจัดการนมโรงเรียนในปัจจุบัน เป็นการ แข่งขันโดยเสรี ไม่มีการกำหนดเขตพื้นที่จำหน่ายหรือโซนนิ่ง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ และไม่มียุทธศาสตร์การรับรองสิทธิตามปริมาณนํ้านมดิบที่รับซื้อ ทำให้ผู้ประกอบการเกรงว่า หากจัดทำ MOU ได้แล้ว ไม่สามารถจำหน่ายได้ จะต้องรับผิดชอบนํ้านมดิบที่ตกลงไว้แล้ว

๑.๓ จากการที่ อ.ส.ค.ต้องรับภาระนมส่วนเกิน MOU ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ต่อเนื่องมาตลอด จวบจนถึงปัจจุบัน หลังจากวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ยังมีสต็อกนม โรงเรียนคงเหลือ ๖๐ ล้านกล่อง ซึ่ง อ.ส.ค.ไม่ได้รับสิทธิพิเศษในการจำหน่ายนมโรงเรียนแล้ว ทำให้อ.ส.ค.ยังประสบปัญหานม ยู.เอช.ที.ล้นคลังสินค้า อ.ส.ค.จึงจำเป็นต้องปฏิเสธการจัดทำ MOU ส่วนเกิน สำหรับ MOU ใหม่ จำนวนประมาณ ๘๐ ตัน/วัน (เป็นปริมาณที่อยู่ใน MOU ไม่มีผู้ซื้อ จำนวน ๑๑๗.๓๐ ตัน/วัน) ส่งผลให้เกษตรกรในชุมนุมสหกรณ์โคนมไทย-เดนมาร์กเดือดร้อนและร้องขอความช่วยเหลือจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ จึงมีมติเห็นชอบในหลักการให้ทบทุนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน โดยให้อ.ส.ค.เป็นองค์กรกลางในการบริหารจัดการนมโรงเรียน และให้อ.ส.ค.ช่วยรับซื้อนํ้านมดิบส่วนเกิน MOU ต่อไปก่อน โดยให้จัดสรรสิทธิการจำหน่ายหรือหาผู้ประกอบการที่ได้รับสิทธิมาช่วยจำหน่ายนม ส่วนนี้ให้กับ อ.ส.ค.ในโอกาสแรกที่จะดำเนินการต่อไป

๒. การดำเนินงาน

๒.๑ คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม มีคำสั่งที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณารายละเอียดการทบทุนระบบบริหารจัดการนม

/โรงเรียน.....

โรงเรียน ประกอบด้วยเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นประธานคณะทำงานฯ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) เป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีองค์ประกอบคณะทำงานฯ รวม ๒๑ คน ประกอบด้วย ภาคราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ภาคเกษตรกร ฝ่ายผู้ประกอบการ และฝ่ายผู้ซื้อนมโรงเรียน

คณะทำงานฯ มีหน้าที่พิจารณารายละเอียดการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน โดยให้ อ.ส.ค.เป็นองค์กรกลางบริหารจัดการนมโรงเรียน เพื่อรองรับน้ำหนักดิบที่นำมาแปรรูปเข้าสู่ตลาดนมโรงเรียนได้ทั้งหมด และพิจารณาในรายละเอียดด้านการบริหารจัดการ โดย อ.ส.ค.จัดระบบบัญชีและการบริหารโครงการฯ แยกออกจากงานปกติ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและโปร่งใส เกษตรกรจำหน่ายน้ำหนักดิบได้หมด ได้รับเงินค่านมตรงเวลา และเด็กนักเรียนได้ดื่มนมที่มีคุณภาพ

๒.๒ คณะทำงานฯ ได้จัดทำกรอบการปรับโครงสร้างระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน (สิ่งที่ส่งมาด้วย) เสนอคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เพื่อพิจารณาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๒.๑ การบริหารจัดการโครงสร้างระบบนมโรงเรียน

๑) ให้มีองค์กรกลาง ซึ่งเป็นคณะกรรมการกลาง ๔ ฝ่าย ได้แก่ ภาคราชการ ฝ่ายเกษตรกร ผู้ประกอบการแปรรูปและผู้แทนฝ่ายจัดซื้อ รวม ๑๙ คน เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการระบบนมโรงเรียน โดยมอบหมายให้ อ.ส.ค.ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการขององค์กรกลาง เป็นผู้แทนในการบริหารจัดการ

๒) อ.ส.ค.ในฐานะที่เป็นหน่วยงานตัวแทนของรัฐ จะทำหน้าที่แทนองค์กรกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยแยกระบบการบริหารเงินและการดำเนินงานออกจากภารกิจที่ดำเนินการตามปกติของ อ.ส.ค. และให้ดำเนินการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้และพัฒนาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว รวมทั้งให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓) ให้งบประมาณ ยังคงใช้งบประมาณกระจายสู่ท้องถิ่นหรือหน่วยจัดซื้อเช่นเดิม เพื่อไม่ให้ขัดกับกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และพระราชบัญญัติงบประมาณ

๔) ให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริมนมโรงเรียน จัดซื้อจาก อ.ส.ค.ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีกรณีพิเศษ

๕) อ.ส.ค. จะเป็นคู่สัญญาซื้อขายกับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวทุกราย เพื่อจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับ อปท. และหน่วยจัดซื้อ เพื่อกำกับดูแลและรับรองคุณภาพน้ำหนักดิบและนมที่ให้นักเรียน โดย อ.ส.ค.สามารถมอบอำนาจให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ เป็นผู้ส่งมอบสินค้าและรับชำระเงินตลอดจนรับผิดชอบความเสียหายตามสัญญาที่ อ.ส.ค. ทำกับหน่วยจัดซื้อทั่วประเทศ และให้หน่วยจัดซื้อเปลี่ยนระบบการชำระเงินจากเดิม ที่ชำระ

เป็นรายภาคเรียน ให้ชำระเป็นรายเดือน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวในการบริหารเงินทุนหมุนเวียน

๒.๒.๒ การจัดการนมโรงเรียนปริมาณ ๑,๒๐๐ ต้นต่อวัน

๑) ให้คณะกรรมการกลาง ทำหน้าที่จัดสรรปริมาณน้ำนมดิบ ปริมาณการจำหน่าย และพื้นที่การจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โดยยึดปริมาณน้ำนมดิบที่ทำ MOU กับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ศักยภาพการผลิต การจัดการระบบ โลจิสติกส์ การขนส่งผลิตภัณฑ์นมที่มีคุณภาพมาตรฐาน ประวัติการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นผู้ทำการผลิตเองไม่จ้างผู้อื่นผลิต และโรงงานจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ในรายละเอียดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๒) เกษตรกรผู้มีสิทธิ์จำหน่ายน้ำนมดิบต้องจดทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมกับกรมปศุสัตว์ และมีคุณภาพน้ำนมดิบตามมาตรฐานที่กำหนด

๓) นมที่จัดส่งให้โรงเรียนต้องมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งให้มีการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนเพื่อให้ได้ก ขอบดื่มนม

๔) ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขจะมีบทลงโทษโดยไม่ได้รับสิทธิการจำหน่ายนมในโครงการนมโรงเรียน

๓. การพิจารณาของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ได้พิจารณาการขอการปรับโครงสร้างระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามที่คณะทำงานฯ เสนอแล้ว มีมติเห็นชอบแนวทางการปรับโครงสร้างระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน ตามที่คณะทำงานฯ เสนอ และมีประเด็นเพิ่มเติมเพื่อประกอบการนำเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๓.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการกลางโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามที่คณะทำงานฯ เสนอ นั้น หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้คณะกรรมการกลางฯ ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการในกำกับดูแลของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

๓.๒ เหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนในปัจจุบัน เนื่องจากงบประมาณโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เป็นของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้นก่อนวัยเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้ดื่มนมที่มีคุณภาพ ผลิตจากน้ำนมโคสดภายในประเทศ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมให้จำหน่ายน้ำนมดิบได้ทั้งหมด ไม่เกิดปัญหานมเน่ามดดิบล้นตลาด การให้ อ.ส.ค.เป็นองค์กรกลาง ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยให้หน่วยจัดซื้อทั่วประเทศ จัดซื้อและเป็นผู้สัญญาซื้อขายกับ อ.ส.ค. เนื่องจาก อ.ส.ค.เป็นองค์กรของรัฐ สามารถมีบทบาทและหน้าที่ตามภารกิจที่รัฐบาลมอบหมาย เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของรัฐ

๓.๓ ประโยชน์ที่รัฐบาลจะได้รับจากการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนในครั้งนี้ จะทำให้ต้นทุนการผลิตและจำหน่ายนมโรงเรียน ของผู้ประกอบการลดลงจากการลดภาระดอกเบี้ย เนื่องจากระบบการชำระเงินที่รวดเร็วขึ้น และจากการลดต้นทุนค่าขนส่ง เนื่องจากการจัดการระบบโลจิสติกส์ โดยคณะกรรมการกลางฯ ที่จะจัดตั้งขึ้นจะพิจารณาดำเนินการที่ลดลง เพื่อนำเสนอปรับลดราคากลางการจำหน่ายนมโรงเรียน เพื่อนำงบประมาณส่วนที่ลดลงนี้ นำไปใช้ในการกิจที่จำเป็นอื่น ๆ ของรัฐบาลต่อไป

๓.๔ ให้ระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามแนวทางใหม่มีผลทันทีตั้งแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยกรณีที่หน่วยจัดซื้อได้ดำเนินการจัดซื้อนมโรงเรียนตามแนวทางเดิมไปแล้ว ให้คณะกรรมการกลางฯ เป็นผู้พิจารณาการทบทวนคู่สัญญาซื้อขาย และเงื่อนไขตามสัญญาซื้อขาย ตามที่เห็นว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการต่อไป

๔. ผลกระทบที่เกิดจากการทบทวนระบบบริหารจัดการโรงเรียน

๔.๑ ด้านบวก

- ๔.๑.๑ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมขายน้ำนมดิบได้หมด ไม่เกิดปัญหามลันตลาด
- ๔.๑.๒ เด็กนักเรียนได้ดื่มนมโรงเรียนที่มีคุณภาพผลิตจากนมโคสดภายในประเทศ
- ๔.๑.๓ ลดต้นทุนการผลิตและจำหน่ายนมโรงเรียน เนื่องจากการปรับระบบการชำระเงินค่านมโรงเรียน และการจัดการด้านโลจิสติกส์

๔.๑ ด้านลบ

ไม่มี

๕. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแนวทางการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนตามมติคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และโปรดนำเรียนคณะรัฐมนตรีพิจารณาด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

โทร.๐-๒๑๕๘-๐๐๖๔-๕

โทรสาร ๐-๒๑๕๘-๐๐๖๓

บัญชีเอกสารแนบประกอบ เรื่องการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน

๑. กรอบการปรับโครงสร้างระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒
๓. คำสั่งคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒
เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณารายละเอียดการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน
๔. รายงานประชุมคณะทำงานพิจารณารายละเอียดการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
๕. รายงานการประชุมคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒